

Nr 50

Utlåtande i anledning av väckta motioner om utbildning och fortbildning av företagare.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 588 av herrar *Johan Olsson* och *Mattsson* samt II: 708 av herrar *Sjönell* och *Jonasson* hemställes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en skyndsam och förutsättningslös utredning av frågan under vilka former en särskild utbildning och fortbildning av företagare och likställda skall kunna ordnas, samt att de förslag vartill utredningen kan föranleda snarast möjligt föreläggas riksdagen.

I motionerna anföres, att den hastiga utvecklingen icke minst på det tekniska området ställer stora krav på personer i ansvarig ställning inom företag men att den mindre och medelstora industrien inte har resurser att täcka behovet av fortbildning av sådana anställda. Det bör därför anordnas korta kurser i många olika grenar på ett stort antal platser och till kostnader för företagen som dessa kan bära. Man kan tänka sig en utvidgning av statens hantverksinstituts kursverksamhet, kurser inom folkhögskolorna, fackskolorna eller yrkesskolorna, i arbetsmarknadsstyrelsens regi, inom företagarföreningarna och i andra former. Utbildningen bör drivas i samråd med företagens olika organisationer. Behovet är särskilt starkt inom de s. k. lokaliseringsslänen.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motion I: 588.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionerna från arbetsmarknadsstyrelsen, skolöverstyrelsen, statens institut för hantverk och industri samt Svenska arbetsgivareföreningen (SAF).

A r b e t s m a r k n a d s s t y r e l s e n redogör för anordnade försökskurser i Norrland, vilka kurser dock varit avsedda icke att ge en fullständig utbildning utan att väcka företagarnas intresse för olika problem. Tyngdpunkten har förlagts till ekonomiska ämnen. Kurserna har varit uppdelade i två perioder. Under mellantiden har deltagarna utfört särskilda arbetsuppgifter och rekommenderats att studera viss litteratur.

Vuxenutbildningen utreds f. n. av bl. a. yrkesutbildningsberedningen, som även har anledning behandla företagsledarutbildning.

S k o l ö v e r s t y r e l s e n framhåller, att den av motionärerna begärda utredningen synes ankomma på yrkesutbildningsberedningen och att någon ytterligare utredning för närvarande inte erfordras.

Institutet för hantverk och industri anför att en mera allmän företagsledarutbildning igångsatts under föregående budgetår i vissa norrländska län i samarbete med arbetsmarknadsstyrelsen samt hantverksdistriktet och företagarföreningarna i respektive län. Avsikten är, för institutets del, att utbygga denna verksamhet att omfatta hela landet. Utbyggnad och förbättring av kurserna skulle bli möjligt om ytterligare medel kunde ställas till institutets förfogande.

Behovet av kurser av teknisk, teknisk-ekonomisk och ekonomisk art för företagare torde institutet i princip kunna möta efter hittills gällande riktlinjer i samarbete med bransch- och yrkesförbund, hantverks- och industri-distrikt, företagarföreningar etc. Det behövs emellertid ytterligare resurser. I detta sammanhang redogör institutet för vad det i sina petita anfört angående höjda anslag.

Eftersom den allmänna företagsledarutbildningen numera kommit i gång efter en ingående planering, i vilken samtliga berörda parter deltagit, och någon påtaglig anledning icke finnes att för närvarande ändra institutets nuvarande verksamhetsformer och inriktning, anser institutet den föreslagna utredningen icke erforderlig.

S A F finner de i motionen anförda synpunkterna relevanta och beaktansvärda. Behovet av utbildning i skilda ämnen är mycket stort. Föreningen redogör för vissa konferenser av utbildningskaraktär, som anordnats. Kostnaderna för utbildning bör i första hand bestridas av företagen själva, och anordnandet av densamma synes vara en naturlig uppgift för företagens organisationer. SAF vill inte avstyrka en förutsättningslös utredning men anser att det kan ifrågasättas om inte de pågående utredningarna om yrkesutbildningen samt vuxenutbildningen på gymnasienivå och utbildningen inom fackskolorna först bör få framlägga sina förslag.

Utskottet

Motionärerna hemställer om en utredning av frågan om utbildning och fortbildning av företagare och likställda.

Utbildning av företagsledare förekommer som framgår av remissyttrandena på olika håll i vårt land. Utskottet vill särskilt erinra om de initiativ på detta område som tagits av institutet för hantverk och industri i samarbete med arbetsmarknadsstyrelsen. Denna utbildningsverksamhet har igångsatts i vissa norrländslän, men avsikten är att i mån av ökade resurser utbygga verksamheten till att omfatta hela landet. Spörsmål angående utbildning av företagsledare prövas av yrkesutbildningsberedningen och kan även förutsättas bli beaktade vid utformningen av vuxenutbildningen på gymnasienivå och av utbildningen vid fackskolorna.

Såvitt utskottet kunnat bedöma torde den uppmärksamhet som således f. n. ägnas frågorna om utbildning av företagsledare få anses innebära att

motionärernas önskemål redan är i väsentlig grad tillgodosedda. Utskottet anser sig därför böra hemställa,

att de likalydande motionerna I: 588 och II: 708 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 november 1965

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

HARALD J. SKOGLÖSA

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sörlin*, Eric Gustaf Peterson, Helleblad, Oscar Carlsson, Hedlund*, Hübinette*, fru Olsson, herrar Helge Karlsson, Torsten Hansson, Blomquist och Kilsmo*;

från andra kammaren: herr Skoglösa, fru Jäderberg, herrar Svensson i Kungälv, Lundmark, Haglund, Wikner, Börjesson i Glömminge, Nilsson i Bästekille, Gustafsson i Uddevalla*, Westberg, Andersson i Örebro och Thylén*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Särskilt yttrande

av herrar *Skoglösa, Eric Gustaf Peterson, Hübinette, fru Olsson, herrar Blomquist, Kilsmo, Börjesson* i Glömminge, *Nilsson* i Bästekille, *Westberg, Andersson* i Örebro och *Thylén*.

Liksom Svenska arbetsgivareföreningen anser vi det lämpligt att en förutsättningslös utredning om utbildning och fortbildning av företagare kommer till stånd. De i motionerna anförda synpunkterna är relevanta och beaktansvärda. Den expansion av utbildningssektorn som pågår måste medföra en förbättrad såväl grund- som fortbildning av företagare. Denna utbildning torde inte hittills på ett tillfredsställande sätt ha blivit tillgodosedd. Den företagaruutbildning som bedrivs av Institutet för hantverk och industri är under utbyggnad. Genom reguljära anslag till denna verksamhet bör man avsevärt kunna bidra till att lösa en del av utbildningsproblemen för företagare. I avvaktan på de utredningar med anknytning till denna del av utbildningssektorn, som pågår, inskränker vi oss till att poängtera den vikt som vi tillmäter företagaruutbildningen och har därför ansett oss kunna biträda utskottets nu fastställda yrkande.